

BURDUR VE YAKIN ÇEVRESİNDE YERLEŞİM ALANLARININ DEPREMSELLİĞİ

Seismicity of the residential areas in Burdur and adjacent areas

M. Erkan KARAMAN*

* Akdeniz Üniversitesi İsparta Mühendislik Fakültesi, Jeoloji Bölümü, İSPARTA

Sismik yönden Türkiye'nin birinci derece aktif bölge sınırları içerisinde yer alan Burdur ili ve çevresinde çeşitli tarihlerde meydana gelen depremler, bu yöredeki yerleşim alanlarında ağır hasarlara ve büyük can kayıplarına neden olmuştur.

Günümüzde hala aktif olan ve şimdiki Burdur graben gölünün oluşmasını sağlayan, yaklaşık K50-60D doğrultulu gravite fayları, yöredeki depremselliğin kaynağını oluşturmaktadır.

Yapılan incelemelerde, en az deprem şiddeti kadar, yerel jeolojik özelliklerinde deprem hasarları üzerinde çok önemli ve belirgin etkileri olduğu gözlenmiştir. Nitekim son olarak 1971 Burdur depreminden de görüleceği üzere, göl kıyısında yer alan çimen tosusuz ve gevşek tutturulmuş bünyesinde su bulunduran alüvyonların ve halen de Burdur ilinin üzerinde bulunduğu birikinti konisinin hasarı büyük ölçüde artırıcı litolojik denetimleri vardır.

Depremselliğin yapısal denetiminde ise, Burdur graben gölü kıyısındaki yerleşim alanlarının hemen hemen tümünün göl alanı ile yüksek jeomorfolojiyi ayıran ve halen diri olan K50-60D doğrultulu aktif fay zonu üzerinde veya yakınında kurulmuş olması, hasarı önemli ölçüde artırıcı rol oynamıştır.

Bunların yanı sıra kalitesiz ve zayıf inşaat, yörede kara yük tabir edilen fazla yük, duvar kalınlıkları, temel yeterince derin olmaması, kerpiç duvarların yağmur v.b. etkisi ile nemlenip bozulması ile yörede yaygın olarak yüzeylenen ve Kurna taşı tabir edilen travertenlerin çok kolay işlenebilmesi nedeniyle temel ve inşaatlarda yapı taşı olarak kullanılması, hasarı artırıcı yöndeki etkileri büyük ölçüde olmuştur.

Bu çalışma ile bir yandan bölgenin neotektonik gelişiminin aydınlatılması, diğer yandan yapılaşma ile bölgesel neotektonik arasında uyum sağlayabilecek ve sonuçta yörede beklenmesi her zaman muhtemel olan bir depremde deprem zararlarını azaltabilecek yönde öneriler getirmek amaçlanmıştır.

Burdur and adjacent areas are situated in the first. degree earthquake region in Turkey. Earthquakes occurred in this region at different times caused a lot of damages and deaths of human beings.

Gravity faults which are still active have strikes nearly at N55E. They are the main source of the seismicity.

Many features which affects seismicity and earthquake damage in the investigated area are observed. These are local geological (lithological and tectonic) characteristics and inadequate building type such as heavy roof and thick wall construction, shallow foundations and use of travertine as the building stone in foundations.

The geologic and neotectonic characteristics of this region were studied and recommendations for earthquake damage reduction were made in this study.